

Lineáris és absztrakt algebra, normál

ELTE Algebra és Számelmélet Tanszék

Előadó: Kiss Emil

Konzultáció: ewwkiss@gmail.com

<https://algebra.elte.hu/nyitrolap/oktatas-szakdolgozat/linearis-es-absztrakt-algebra/>

9. előadás

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**,

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$.

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$,

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$.

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$. A bal oldal U -ban,

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$. A bal oldal U -ban, a jobb oldal W -ben van.

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$.

A bal oldal U -ban, a jobb oldal W -ben van. Tehát

$$u_1 - u_2 = w_2 - w_1 \in U \cap W = \{0\},$$

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$.

A bal oldal U -ban, a jobb oldal W -ben van. Tehát

$u_1 - u_2 = w_2 - w_1 \in U \cap W = \{0\}$, azaz $u_1 - u_2 = w_2 - w_1 = 0$.

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$.

A bal oldal U -ban, a jobb oldal W -ben van. Tehát

$u_1 - u_2 = w_2 - w_1 \in U \cap W = \{0\}$, azaz $u_1 - u_2 = w_2 - w_1 = 0$.

Innen $u_1 = u_2$

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$.

A bal oldal U -ban, a jobb oldal W -ben van. Tehát

$u_1 - u_2 = w_2 - w_1 \in U \cap W = \{0\}$, azaz $u_1 - u_2 = w_2 - w_1 = 0$.

Innen $u_1 = u_2$ és $w_1 = w_2$,

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$.

A bal oldal U -ban, a jobb oldal W -ben van. Tehát

$u_1 - u_2 = w_2 - w_1 \in U \cap W = \{0\}$, azaz $u_1 - u_2 = w_2 - w_1 = 0$.

Innen $u_1 = u_2$ és $w_1 = w_2$, tehát a fölírás egyértelmű.

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$.

A bal oldal U -ban, a jobb oldal W -ben van. Tehát

$u_1 - u_2 = w_2 - w_1 \in U \cap W = \{0\}$, azaz $u_1 - u_2 = w_2 - w_1 = 0$.

Innen $u_1 = u_2$ és $w_1 = w_2$, tehát a fölírás egyértelmű.

Megfordítva, ha $0 \neq v \in U \cap W$,

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$.

A bal oldal U -ban, a jobb oldal W -ben van. Tehát

$u_1 - u_2 = w_2 - w_1 \in U \cap W = \{0\}$, azaz $u_1 - u_2 = w_2 - w_1 = 0$.

Innen $u_1 = u_2$ és $w_1 = w_2$, tehát a fölírás egyértelmű.

Megfordítva, ha $0 \neq v \in U \cap W$, akkor $v = 0 + v = v + 0$

két különböző, megfelelő fölírás,

Egyértelmű felírás összegként

Állítás (F4.3.6. Tétel)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ekkor $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása akkor és csak akkor **egyértelmű**, ha $U \cap W = \{0\}$.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $U \cap W = \{0\}$. Ha $u_1 + w_1 = u_2 + w_2$, ahol $u_1, u_2 \in U$, $w_1, w_2 \in W$, akkor $u_1 - u_2 = w_2 - w_1$.

A bal oldal U -ban, a jobb oldal W -ben van. Tehát

$u_1 - u_2 = w_2 - w_1 \in U \cap W = \{0\}$, azaz $u_1 - u_2 = w_2 - w_1 = 0$.

Innen $u_1 = u_2$ és $w_1 = w_2$, tehát a fölírás egyértelmű.

Megfordítva, ha $0 \neq v \in U \cap W$, akkor $v = 0 + v = v + 0$ két különböző, megfelelő fölírás, így ez **nem egyértelmű**. □

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása **egyértelmű**,

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$,

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$, akkor $U + W$ az U és W **direkt összege**,

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$)

alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$,

akkor $U + W$ az U és W **direkt összege**, jele $U \oplus W$.

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U, w \in W$) alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$, akkor $U + W$ az U és W **direkt összege**, jele $U \oplus W$.

A sík bármely két különböző, origót tartalmazó egyenes direkt összege.

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U, w \in W$) alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$, akkor $U + W$ az U és W **direkt összege**, jele $U \oplus W$.

A sík bármely két különböző, origót tartalmazó egyenes direkt összege.

U egy sík a térben, ami az origót tartalmazza.

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$, akkor $U + W$ az U és W **direkt összege**, jele $U \oplus W$.

A sík bármely két különböző, origót tartalmazó egyenes direkt összege.

U egy sík a térben, ami az origót tartalmazza.

W egy origón átmenő egyenes, ami nem része U -nak.

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$)

alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$,

akkor $U + W$ az U és W **direkt összege**, jele $U \oplus W$.

A sík bármely két különböző, origót tartalmazó egyenes direkt összege.

U egy sík a térben, ami az origót tartalmazza.

W egy origón átmenő egyenes, ami nem része U -nak.

Ekkor a tér $U \oplus W$.

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$)

alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$,

akkor $U + W$ az U és W **direkt összege**, jele $U \oplus W$.

A sík bármely két különböző, origót tartalmazó egyenes direkt összege.

U egy sík a térben, ami az origót tartalmazza.

W egy origón átmenő egyenes, ami nem része U -nak.

Ekkor a tér $U \oplus W$.

U azon polinomok, melyekben minden tag foka páros.

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$, akkor $U + W$ az U és W **direkt összege**, jele $U \oplus W$.

A sík bármely két különböző, origót tartalmazó egyenes direkt összege.

U egy sík a térben, ami az origót tartalmazza.

W egy origón átmenő egyenes, ami nem része U -nak.

Ekkor a tér $U \oplus W$.

U azon polinomok, melyekben minden tag foka páros.

W azon polinomok, melyekben minden tag foka páratlan.

Direkt összeg

Definíció (F4.3.7. Definíció)

Legyenek U és W alterek a V vektortérben.

Ha az $U + W$ elemeinek $u + w$ ($u \in U$, $w \in W$) alakú fölírása **egyértelmű**, azaz ha $U \cap W = \{0\}$, akkor $U + W$ az U és W **direkt összege**, jele $U \oplus W$.

A sík bármely két különböző, origót tartalmazó egyenes direkt összege.

U egy sík a térben, ami az origót tartalmazza.

W egy origón átmenő egyenes, ami nem része U -nak.

Ekkor a tér $U \oplus W$.

U azon polinomok, melyekben minden tag foka páros.

W azon polinomok, melyekben minden tag foka páratlan.

Ekkor $T[x] = U \oplus W$.

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.
Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.
Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,
akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$,

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$.

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,
akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),
akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$.

Független: Ha $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$,

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),
akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m.$$

Független: Ha $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$,
akkor $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = -(\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m)$

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),
akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m.$$

Független: Ha $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$,
akkor $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = -(\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m) \in U \cap W = \{0\}$,

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m.$$

Független: Ha $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$,

akkor $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = -(\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m) \in U \cap W = \{0\}$,

azaz $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = 0$

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$.

Független: Ha $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$,

akkor $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = -(\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m) \in U \cap W = \{0\}$,

azaz $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = 0$ és $\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$.

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m.$$

Független: Ha $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$,

akkor $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = -(\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m) \in U \cap W = \{0\}$,

azaz $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = 0$ és $\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$.

Mivel $b_1, \dots, b_n$ független,

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W altérlek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m.$$

Független: Ha $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$,

akkor $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = -(\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m) \in U \cap W = \{0\}$,

azaz $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = 0$ és $\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$.

Mivel $b_1, \dots, b_n$ független, ezért $\lambda_1 = \dots = \lambda_n = 0$.

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W altérlek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m.$$

Független: Ha $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$,

akkor $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = -(\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m) \in U \cap W = \{0\}$,

azaz $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = 0$ és $\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$.

Mivel $b_1, \dots, b_n$ független, ezért $\lambda_1 = \dots = \lambda_n = 0$.

Mivel $c_1, \dots, c_m$ független,

A direkt összeg bázisa és dimenziója

Állítás

Tegyük föl, hogy U, W altérlek V -ben és $U \cap W = \{0\}$.

Ha $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban és $c_1, \dots, c_m$ bázis W -ben,

akkor $b_1, \dots, b_n, c_1, \dots, c_m$ bázis $U \oplus W$ -ben.

Következmény: $\dim(U \oplus W) = \dim U + \dim W$.

Bizonyítás

Generátorrendszer: Ha $u + w \in U + W$ (ahol $u \in U, w \in W$),

akkor $u = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n$ és $w = \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m$, és így

$$u + w = \lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m.$$

Független: Ha $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n + \mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$,

akkor $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = -(\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m) \in U \cap W = \{0\}$,

azaz $\lambda_1 b_1 + \dots + \lambda_n b_n = 0$ és $\mu_1 c_1 + \dots + \mu_m c_m = 0$.

Mivel $b_1, \dots, b_n$ független, ezért $\lambda_1 = \dots = \lambda_n = 0$.

Mivel $c_1, \dots, c_m$ független, ezért $\mu_1 = \dots = \mu_m = 0$. □

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \oplus W = V$.

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altere**.

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W altérnek V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altére**.

Állítás

Minden altérnek van direkt kiegészítő altére.

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W altérak V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altere**.

Állítás

Minden altérnek van direkt kiegészítő altere.

Bizonyítás a véges dimenziós esetben

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W altérak V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altére**.

Állítás

Minden altérnek van direkt kiegészítő altére.

Bizonyítás a véges dimenziós esetben

Legyen U altér V -ben

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W altérek V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altére**.

Állítás

Minden altérnek van direkt kiegészítő altére.

Bizonyítás a véges dimenziós esetben

Legyen U altér V -ben és $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban.

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W altérak V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altere**.

Állítás

Minden altérnek van direkt kiegészítő altere.

Bizonyítás a véges dimenziós esetben

Legyen U altér V -ben és $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban.
Ezt egészítsük ki a $c_1, \dots, c_m$ vektorokkal V egy bázisává.

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W altérnek V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altére**.

Állítás

Minden altérnek van direkt kiegészítő altére.

Bizonyítás a véges dimenziós esetben

Legyen U altér V -ben és $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban.

Ezt egészítsük ki a $c_1, \dots, c_m$ vektorokkal V egy bázisává.

Megtehető: minden független rendszer kiegészíthető bázissá.

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W altérak V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altere**.

Állítás

Minden altérnek van direkt kiegészítő altere.

Bizonyítás a véges dimenziós esetben

Legyen U altér V -ben és $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban.

Ezt egészítsük ki a $c_1, \dots, c_m$ vektorokkal V egy bázisává.

Megtehető: minden független rendszer kiegészíthető bázissá.

Legyen $W = \langle c_1, \dots, c_m \rangle$.

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W altérak V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altere**.

Állítás

Minden altérnek van direkt kiegészítő altere.

Bizonyítás a véges dimenziós esetben

Legyen U altér V -ben és $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban.

Ezt egészítsük ki a $c_1, \dots, c_m$ vektorokkal V egy bázisává.

Megtehető: minden független rendszer kiegészíthető bázissá.

Legyen $W = \langle c_1, \dots, c_m \rangle$. Ekkor $V = U \oplus W$.

Direkt kiegészítő altér

Definíció

Tegyük föl, hogy U, W alterek V -ben és $U \oplus W = V$.
Ekkor W az U (egyik) **direkt kiegészítő altere**.

Állítás

Minden altérnek van direkt kiegészítő altere.

Bizonyítás a véges dimenziós esetben

Legyen U altér V -ben és $b_1, \dots, b_n$ bázis U -ban.

Ezt egészítsük ki a $c_1, \dots, c_m$ vektorokkal V egy bázisává.

Megtehető: minden független rendszer kiegészíthető bázissá.

Legyen $W = \langle c_1, \dots, c_m \rangle$. Ekkor $V = U \oplus W$.

A bizonyítás hasonló az előző tételéhez: **HF**. □

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$.

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát,

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek.

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek. Ez altér (HF).

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek. Ez altér (HF).
Ha H altér, akkor $H^\perp$ a H ortogonalis kiegészítő altere.

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek. Ez altér (HF).
Ha H altér, akkor $H^\perp$ a H **ortogonalis kiegészítő altere**.

Tétel (F8.1.7. Tétel)

Minden U altérre $V = U \oplus U^\perp$.

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek. Ez altér (HF).
Ha H altér, akkor $H^\perp$ a H ortogonalis kiegészítő altere.

Tétel (F8.1.7. Tétel)

Minden U altérre $V = U \oplus U^\perp$.

Azaz V minden eleme egyértelműen felírható egy U -beli

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek. Ez altér (HF).
Ha H altér, akkor $H^\perp$ a H ortogonalis kiegészítő altere.

Tétel (F8.1.7. Tétel)

Minden U altérre $V = U \oplus U^\perp$.

Azaz V minden eleme egyértelműen felírható egy U -beli és egy $U^\perp$ -ra merőleges vektor összegeként.

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek. Ez altér (HF).
Ha H altér, akkor $H^\perp$ a H **ortogonalis kiegészítő altere**.

Tétel (F8.1.7. Tétel)

Minden U altérre $V = U \oplus U^\perp$.
Azaz V minden eleme egyértelműen felírható egy U -beli és egy $U^\perp$ -ra merőleges vektor összegeként.

Bizonyítás

Nyilván $v \in U \cap U^\perp$ esetén $\langle v, v \rangle = 0$.

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek. Ez altér (HF).
Ha H altér, akkor $H^\perp$ a H **ortogonalis kiegészítő altere**.

Tétel (F8.1.7. Tétel)

Minden U altérre $V = U \oplus U^\perp$.

Azaz V minden eleme egyértelműen felírható egy U -beli és egy $U^\perp$ -ra merőleges vektor összegeként.

Bizonyítás

Nyilván $v \in U \cap U^\perp$ esetén $\langle v, v \rangle = 0$.

Innen $v = 0$,

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek. Ez altér (HF).
Ha H altér, akkor $H^\perp$ a H **ortogonalis kiegészítő altere**.

Tétel (F8.1.7. Tétel)

Minden U altérre $V = U \oplus U^\perp$.

Azaz V minden eleme egyértelműen felírható egy U -beli és egy $U^\perp$ -ra merőleges vektor összegeként.

Bizonyítás

Nyilván $v \in U \cap U^\perp$ esetén $\langle v, v \rangle = 0$.

Innen $v = 0$, tehát $U \cap U^\perp = \{0\}$.

Ortogonalis kiegészítő altér euklideszi térben

Definíció (F8.1.6. Definíció)

Legyen $H \subseteq V$. Ekkor $H^\perp$ jelöli azon vektorok halmazát, amelyek minden H -beli vektorra merőlegesek. Ez altér (HF). Ha H altér, akkor $H^\perp$ a H **ortogonalis kiegészítő altere**.

Tétel (F8.1.7. Tétel)

Minden U altérre $V = U \oplus U^\perp$.

Azaz V minden eleme egyértelműen felírható egy U -beli és egy $U^\perp$ -ra merőleges vektor összegeként.

Bizonyítás

Nyilván $v \in U \cap U^\perp$ esetén $\langle v, v \rangle = 0$.

Innen $v = 0$, tehát $U \cap U^\perp = \{0\}$. Kell még: $U + U^\perp = V$.

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re,

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re, és ezért az összes lineáris kombinációikra is.

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re, és ezért az összes lineáris kombinációikra is.

Így $w \in U^\perp$,

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re, és ezért az összes lineáris kombinációikra is.

Így $w \in U^\perp$, és $u \in U$ miatt $v = u + w$ a kívánt felbontás. $\square$

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re, és ezért az összes lineáris kombinációikra is.

Így $w \in U^\perp$, és $u \in U$ miatt $v = u + w$ a kívánt felbontás. $\square$

Az u -t a v vektor U -ra vett **merőleges vetületének** hívjuk.

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re, és ezért az összes lineáris kombinációikra is.

Így $w \in U^\perp$, és $u \in U$ miatt $v = u + w$ a kívánt felbontás. □

Az u -t a v vektor U -ra vett **merőleges vetületének** hívjuk.

Megjegyzés: Egészítsük ki $b_1, \dots, b_m$ -et a Gram-Schmidt-eljárással V egy $b_1, \dots, b_n$ ortonormált bázisává.

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re, és ezért az összes lineáris kombinációikra is.

Így $w \in U^\perp$, és $u \in U$ miatt $v = u + w$ a kívánt felbontás. $\square$

Az u -t a v vektor U -ra vett **merőleges vetületének** hívjuk.

Megjegyzés: Egészítsük ki $b_1, \dots, b_m$ -et a Gram-Schmidt-eljárással V egy $b_1, \dots, b_n$ ortonormált bázisává.

Ekkor $U^\perp$ a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér (HF).

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re, és ezért az összes lineáris kombinációikra is.

Így $w \in U^\perp$, és $u \in U$ miatt $v = u + w$ a kívánt felbontás. $\square$

Az u -t a v vektor U -ra vett **merőleges vetületének** hívjuk.

Megjegyzés: Egészítsük ki $b_1, \dots, b_m$ -et a Gram-Schmidt-eljárással V egy $b_1, \dots, b_n$ ortonormált bázisává.

Ekkor $U^\perp$ a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér (HF).

F8.1.9. Feladat (HF)

$$(U^\perp)^\perp = U,$$

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re, és ezért az összes lineáris kombinációikra is.

Így $w \in U^\perp$, és $u \in U$ miatt $v = u + w$ a kívánt felbontás. $\square$

Az u -t a v vektor U -ra vett **merőleges vetületének** hívjuk.

Megjegyzés: Egészítsük ki $b_1, \dots, b_m$ -et a Gram-Schmidt-eljárással V egy $b_1, \dots, b_n$ ortonormált bázisává.

Ekkor $U^\perp$ a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér (HF).

F8.1.9. Feladat (HF)

$$(U^\perp)^\perp = U, (U_1 \cap U_2)^\perp = U_1^\perp + U_2^\perp,$$

Ortogonalis kiegészítő altér: bizonyítás

Bizonyítás (folytatás)

Legyen $b_1, \dots, b_m$ ortonormált bázis U -ban.

Ha $v \in V$, akkor legyen $u = \langle b_1, v \rangle b_1 + \dots + \langle b_m, v \rangle b_m$.

A Gram-Schmidt-eljárásban láttuk, hogy $w = v - u$ merőleges mindegyik b_j -re, és ezért az összes lineáris kombinációikra is.

Így $w \in U^\perp$, és $u \in U$ miatt $v = u + w$ a kívánt felbontás. $\square$

Az u -t a v vektor U -ra vett **merőleges vetületének** hívjuk.

Megjegyzés: Egészítsük ki $b_1, \dots, b_m$ -et a Gram-Schmidt-eljárással V egy $b_1, \dots, b_n$ ortonormált bázisává.

Ekkor $U^\perp$ a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér (HF).

F8.1.9. Feladat (HF)

$$(U^\perp)^\perp = U, (U_1 \cap U_2)^\perp = U_1^\perp + U_2^\perp, (U_1 + U_2)^\perp = U_1^\perp \cap U_2^\perp.$$

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altere**,

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altere**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Állítás (F8.4.3. Tétel)

Ha a $W \leq V$ altér A -invariáns,

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Állítás (F8.4.3. Tétel)

Ha a $W \leq V$ altér A -invariáns, akkor a $W^\perp$ altér A^* -invariáns.

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Állítás (F8.4.3. Tétel)

Ha a $W \leq V$ altér A -invariáns, akkor a $W^\perp$ altér A^* -invariáns.

Bizonyítás

Legyen $v \in W^\perp$,

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Állítás (F8.4.3. Tétel)

Ha a $W \leq V$ altér A -invariáns, akkor a $W^\perp$ altér A^* -invariáns.

Bizonyítás

Legyen $v \in W^\perp$, be kell látni, hogy $A^*(v) \in W^\perp$.

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Állítás (F8.4.3. Tétel)

Ha a $W \leq V$ altér A -invariáns, akkor a $W^\perp$ altér A^* -invariáns.

Bizonyítás

Legyen $v \in W^\perp$, be kell látni, hogy $A^*(v) \in W^\perp$.
Ez azt jelenti, hogy $A^*(v)$ merőleges minden W -belire,

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Állítás (F8.4.3. Tétel)

Ha a $W \leq V$ altér A -invariáns, akkor a $W^\perp$ altér A^* -invariáns.

Bizonyítás

Legyen $v \in W^\perp$, be kell látni, hogy $A^*(v) \in W^\perp$.

Ez azt jelenti, hogy $A^*(v)$ merőleges minden W -belire, azaz tetszőleges $w \in W$ -re $\langle w, A^*(v) \rangle = 0$.

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Állítás (F8.4.3. Tétel)

Ha a $W \leq V$ altér A -invariáns, akkor a $W^\perp$ altér A^* -invariáns.

Bizonyítás

Legyen $v \in W^\perp$, be kell látni, hogy $A^*(v) \in W^\perp$.

Ez azt jelenti, hogy $A^*(v)$ merőleges minden W -belire, azaz tetszőleges $w \in W$ -re $\langle w, A^*(v) \rangle = 0$. Ez igaz, mert $\langle w, A^*(v) \rangle = \langle A(w), v \rangle = 0$,

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Állítás (F8.4.3. Tétel)

Ha a $W \leq V$ altér A -invariáns, akkor a $W^\perp$ altér A^* -invariáns.

Bizonyítás

Legyen $v \in W^\perp$, be kell látni, hogy $A^*(v) \in W^\perp$.

Ez azt jelenti, hogy $A^*(v)$ merőleges minden W -belire, azaz tetszőleges $w \in W$ -re $\langle w, A^*(v) \rangle = 0$. Ez igaz, mert $\langle w, A^*(v) \rangle = \langle A(w), v \rangle = 0$, hiszen $A(w) \in W$

Invariáns altér

Definíció (F6.4.1. Definíció)

A $W \leq V$ altér az $A \in \text{Hom}(V)$ transzformációnak **invariáns altére**, ha minden $w \in W$ esetén $A(w) \in W$.

Azaz A nem tud W -ből vektort kivinni.

Állítás (F8.4.3. Tétel)

Ha a $W \leq V$ altér A -invariáns, akkor a $W^\perp$ altér A^* -invariáns.

Bizonyítás

Legyen $v \in W^\perp$, be kell látni, hogy $A^*(v) \in W^\perp$.

Ez azt jelenti, hogy $A^*(v)$ merőleges minden W -belire, azaz tetszőleges $w \in W$ -re $\langle w, A^*(v) \rangle = 0$. Ez igaz, mert $\langle w, A^*(v) \rangle = \langle A(w), v \rangle = 0$, hiszen $A(w) \in W$ és $v \in W^\perp$. □

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ által generált altér.

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$.

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebraba, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebraba, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.
Az U és W alterek pontosan akkor A -invariánsak,

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.
Az U és W alterek pontosan akkor A -invariánsak, ha

$$[A]_b = \begin{bmatrix} K & O_1 \\ O_2 & L \end{bmatrix},$$

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.
Az U és W alterek pontosan akkor A -invariánsak, ha

$$[A]_b = \begin{bmatrix} K & O_1 \\ O_2 & L \end{bmatrix},$$

ahol a K blokk $m \times m$ -es,

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.
Az U és W alterek pontosan akkor A -invariánsak, ha

$$[A]_b = \begin{bmatrix} K & O_1 \\ O_2 & L \end{bmatrix},$$

ahol a K blokk $m \times m$ -es, az L blokk $(n - m) \times (n - m)$ -es,

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.
Az U és W alterek pontosan akkor A -invariánsak, ha

$$[A]_b = \begin{bmatrix} K & O_1 \\ O_2 & L \end{bmatrix},$$

ahol a K blokk $m \times m$ -es, az L blokk $(n - m) \times (n - m)$ -es,
az O_1 és O_2 mátrixok pedig csupa nullából állnak.

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.
Az U és W alterek pontosan akkor A -invariánsak, ha

$$[A]_b = \begin{bmatrix} K & O_1 \\ O_2 & L \end{bmatrix},$$

ahol a K blokk $m \times m$ -es, az L blokk $(n - m) \times (n - m)$ -es,
az O_1 és O_2 mátrixok pedig csupa nullából állnak.

Ilyenkor az A leképezés megszorítható U -ra,

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.
Az U és W alterek pontosan akkor A -invariánsak, ha

$$[A]_b = \begin{bmatrix} K & O_1 \\ O_2 & L \end{bmatrix},$$

ahol a K blokk $m \times m$ -es, az L blokk $(n - m) \times (n - m)$ -es,
az O_1 és O_2 mátrixok pedig csupa nullából állnak.

Ilyenkor az A leképezés megszorítható U -ra,
és a megszorítás mátrixa a $b_1, \dots, b_m$ bázisban K .

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.
Az U és W alterek pontosan akkor A -invariánsak, ha

$$[A]_b = \begin{bmatrix} K & O_1 \\ O_2 & L \end{bmatrix},$$

ahol a K blokk $m \times m$ -es, az L blokk $(n - m) \times (n - m)$ -es,
az O_1 és O_2 mátrixok pedig csupa nullából állnak.

Ilyenkor az A leképezés megszorítható U -ra,
és a megszorítás mátrixa a $b_1, \dots, b_m$ bázisban K . Hasonlóan
 A megszorítható W -re,

Mátrixok blokkfelbontása

Kiss: Bevezetés az algebra, 7.6.1. Állítás (HF)

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis a V vektortérben,
 U a $b_1, \dots, b_m$ és W a $b_{m+1}, \dots, b_n$ által generált altér.
Ekkor $V = U \oplus W$. Legyen $A \in \text{Hom}(V)$.
Az U és W alterek pontosan akkor A -invariánsak, ha

$$[A]_b = \begin{bmatrix} K & O_1 \\ O_2 & L \end{bmatrix},$$

ahol a K blokk $m \times m$ -es, az L blokk $(n - m) \times (n - m)$ -es,
az O_1 és O_2 mátrixok pedig csupa nullából állnak.

Ilyenkor az A leképezés megszorítható U -ra,
és a megszorítás mátrixa a $b_1, \dots, b_m$ bázisban K . Hasonlóan
 A megszorítható W -re, és ennek mátrixa $b_{m+1}, \dots, b_n$ -ben L .

Diagonális mátrix sajátalterei

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Diagonális mátrix sajátalterei

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.
Azaz mindegyik b_j sajátvektor:

Diagonális mátrix sajátalterei

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.
Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Diagonális mátrix sajátalterei

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Ekkor a $\lambda = \lambda_j$ -hez tartozó sajátalteret azok a b_k -k generálják,

Diagonális mátrix sajátalterei

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Ekkor a $\lambda = \lambda_j$ -hez tartozó sajátalteret azok a b_k -k generálják, amelyekre $\lambda_k = \lambda$.

Diagonális mátrix sajátalterei

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Ekkor a $\lambda = \lambda_j$ -hez tartozó sajátalteret azok a b_k -k generálják, amelyekre $\lambda_k = \lambda$. Ha $b_1, \dots, b_n$ ortonormált, akkor A sajátalterei páronként merőlegesek.

Diagonális mátrix sajátalterei

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Ekkor a $\lambda = \lambda_j$ -hez tartozó sajátalteret azok a b_k -k generálják, amelyekre $\lambda_k = \lambda$. Ha $b_1, \dots, b_n$ ortonormált, akkor A sajátalterei páronként merőlegesek.

Bizonyítás

Legyen $v = \mu_1 b_1 + \dots + \mu_n b_n$.

Diagonális mátrix sajátaltere

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Ekkor a $\lambda = \lambda_j$ -hez tartozó sajátalteret azok a b_k -k generálják, amelyekre $\lambda_k = \lambda$. Ha $b_1, \dots, b_n$ ortonormált, akkor A sajátaltere páronként merőlegesek.

Bizonyítás

Legyen $v = \mu_1 b_1 + \dots + \mu_n b_n$. Ekkor

$$A(v) = \mu_1 A(b_1) + \dots + \mu_n A(b_n)$$

Diagonális mátrix sajátaltere

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Ekkor a $\lambda = \lambda_j$ -hez tartozó sajátalteret azok a b_k -k generálják, amelyekre $\lambda_k = \lambda$. Ha $b_1, \dots, b_n$ ortonormált, akkor A sajátaltere páronként merőlegesek.

Bizonyítás

Legyen $v = \mu_1 b_1 + \dots + \mu_n b_n$. Ekkor

$$A(v) = \mu_1 A(b_1) + \dots + \mu_n A(b_n) = \mu_1 \lambda_1 b_1 + \dots + \mu_n \lambda_n b_n,$$

Diagonális mátrix sajátaltere

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Ekkor a $\lambda = \lambda_j$ -hez tartozó sajátalteret azok a b_k -k generálják, amelyekre $\lambda_k = \lambda$. Ha $b_1, \dots, b_n$ ortonormált, akkor A sajátaltere páronként merőlegesek.

Bizonyítás

Legyen $v = \mu_1 b_1 + \dots + \mu_n b_n$. Ekkor

$$A(v) = \mu_1 A(b_1) + \dots + \mu_n A(b_n) = \mu_1 \lambda_1 b_1 + \dots + \mu_n \lambda_n b_n,$$

$$\text{és } \lambda v = \mu_1 \lambda b_1 + \dots + \mu_n \lambda b_n.$$

Diagonális mátrix sajátalterei

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Ekkor a $\lambda = \lambda_j$ -hez tartozó sajátalteret azok a b_k -k generálják, amelyekre $\lambda_k = \lambda$. Ha $b_1, \dots, b_n$ ortonormált, akkor A sajátalterei páronként merőlegesek.

Bizonyítás

Legyen $v = \mu_1 b_1 + \dots + \mu_n b_n$. Ekkor

$$A(v) = \mu_1 A(b_1) + \dots + \mu_n A(b_n) = \mu_1 \lambda_1 b_1 + \dots + \mu_n \lambda_n b_n,$$

$$\text{és } \lambda v = \mu_1 \lambda b_1 + \dots + \mu_n \lambda b_n.$$

Tehát $A(v) = \lambda v$ akkor és csak akkor, ha $\mu_k = 0$ minden k -ra, melyre $\lambda_k \neq \lambda$.

Diagonális mátrix sajátalterei

Állítás

Legyen $b_1, \dots, b_n$ bázis, melyben A mátrixa diagonális.

Azaz mindegyik b_j sajátvektor: $A(b_j) = \lambda_j b_j$.

Ekkor a $\lambda = \lambda_j$ -hez tartozó sajátalteret azok a b_k -k generálják, amelyekre $\lambda_k = \lambda$. Ha $b_1, \dots, b_n$ ortonormált, akkor A sajátalterei páronként merőlegesek.

Bizonyítás

Legyen $v = \mu_1 b_1 + \dots + \mu_n b_n$. Ekkor

$$A(v) = \mu_1 A(b_1) + \dots + \mu_n A(b_n) = \mu_1 \lambda_1 b_1 + \dots + \mu_n \lambda_n b_n,$$

$$\text{és } \lambda v = \mu_1 \lambda b_1 + \dots + \mu_n \lambda b_n.$$

Tehát $A(v) = \lambda v$ akkor és csak akkor, ha $\mu_k = 0$ minden k -ra, melyre $\lambda_k \neq \lambda$. Ha a bázis ortonormált, akkor a bázis két diszjunkt részalmaza két merőleges alteret generál (HF). □

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban,

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális.

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek,

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek, és V ezeknek a direkt összege.

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek, és V ezeknek a direkt összege. Ugyanezek A^* sajátaltereit is,

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek, és V ezeknek a direkt összege. Ugyanezek A^* sajátaltereit is, és a sajátértékek az A megfelelő sajátértékeinek konjugáltjai.

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek, és V ezeknek a direkt összege. Ugyanezek A^* sajátaltereit is, és a sajátértékek az A megfelelő sajátértékeinek konjugáltjai.

A triviális irány bizonyítása

Az A^* mátrixa az $[A]_b$ transzponált konjugáltja.

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek, és V ezeknek a direkt összege. Ugyanezek A^* sajátaltereit is, és a sajátértékek az A megfelelő sajátértékeinek konjugáltjai.

A triviális irány bizonyítása

Az A^* mátrixa az $[A]_b$ transzponált konjugáltja.

Ha $[A]_b$ diagonális, akkor a transzponált konjugáltja is.

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek, és V ezeknek a direkt összege. Ugyanezek A^* sajátaltereit is, és a sajátértékek az A megfelelő sajátértékeinek konjugáltjai.

A triviális irány bizonyítása

Az A^* mátrixa az $[A]_b$ transzponált konjugáltja.

Ha $[A]_b$ diagonális, akkor a transzponált konjugáltja is.

Diagonális mátrixok felcserélhetők,

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek, és V ezeknek a direkt összege. Ugyanezek A^* sajátaltereit is, és a sajátértékek az A megfelelő sajátértékeinek konjugáltjai.

A triviális irány bizonyítása

Az A^* mátrixa az $[A]_b$ transzponált konjugáltja.

Ha $[A]_b$ diagonális, akkor a transzponált konjugáltja is.

Diagonális mátrixok felcserélhetők, így A és A^* is.

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek, és V ezeknek a direkt összege. Ugyanezek A^* sajátaltereit is, és a sajátértékek az A megfelelő sajátértékeinek konjugáltjai.

A triviális irány bizonyítása

Az A^* mátrixa az $[A]_b$ transzponált konjugáltja.

Ha $[A]_b$ diagonális, akkor a transzponált konjugáltja is.

Diagonális mátrixok felcserélhetők, így A és A^* is.

Az előző Állítás miatt A sajátaltereit páronként merőlegesek.

A fő eredmény

V komplex feletti véges dimenziós vektortér és $A \in \text{Hom}(V)$.

Emlékeztető: Az A **normális** transzformáció, ha $AA^* = A^*A$.

Tétel (F8.5.2. Tétel, F8.5.8. Feladat)

Az A pontosan akkor diagonalizálható **ortonormált** bázisban, ha normális. Ekkor A sajátaltereit páronként merőlegesek, és V ezeknek a direkt összege. Ugyanezek A^* sajátaltereit is, és a sajátértékek az A megfelelő sajátértékeinek konjugáltjai.

A triviális irány bizonyítása

Az A^* mátrixa az $[A]_b$ transzponált konjugáltja.

Ha $[A]_b$ diagonális, akkor a transzponált konjugáltja is.

Diagonális mátrixok felcserélhetők, így A és A^* is.

Az előző Állítás miatt A sajátaltereit páronként merőlegesek.

HF: Ha $[A]_b$ diagonális, akkor A és A^* sajátaltereit ugyanazok.

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$.

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)
 $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 = \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle =$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle\end{aligned}$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)
 $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 = \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle =$
 $= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle\end{aligned}$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle = \langle \lambda w, w \rangle$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle = \langle \lambda w, w \rangle = \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle = \langle \lambda w, w \rangle = \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.$$

Tudjuk, hogy $AA^* = A^*A$,

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle = \langle \lambda w, w \rangle = \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.$$

Tudjuk, hogy $AA^* = A^*A$, ezért

$$\langle A^*(w), A^*(w) \rangle = \langle w, AA^*(w) \rangle$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle = \langle \lambda w, w \rangle = \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.$$

Tudjuk, hogy $AA^* = A^*A$, ezért

$$\langle A^*(w), A^*(w) \rangle = \langle w, AA^*(w) \rangle = \langle w, A^*A(w) \rangle$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle = \langle \lambda w, w \rangle = \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.$$

Tudjuk, hogy $AA^* = A^*A$, ezért

$$\langle A^*(w), A^*(w) \rangle = \langle w, AA^*(w) \rangle = \langle w, A^*A(w) \rangle = \langle A(w), A(w) \rangle,$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle = \langle \lambda w, w \rangle = \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.$$

Tudjuk, hogy $AA^* = A^*A$, ezért

$$\langle A^*(w), A^*(w) \rangle = \langle w, AA^*(w) \rangle = \langle w, A^*A(w) \rangle = \langle A(w), A(w) \rangle,$$

ami $\langle \lambda w, \lambda w \rangle$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle = \langle \lambda w, w \rangle = \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.$$

Tudjuk, hogy $AA^* = A^*A$, ezért

$$\langle A^*(w), A^*(w) \rangle = \langle w, AA^*(w) \rangle = \langle w, A^*A(w) \rangle = \langle A(w), A(w) \rangle,$$

$$\text{ami } \langle \lambda w, \lambda w \rangle = \bar{\lambda} \lambda \langle w, w \rangle.$$

Az adjungált sajátvektorai

Lemma (a bizonyítás kulcsa)

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$ és $A(w) = \lambda w$. Ekkor $A^*(w) = \bar{\lambda}w$.

Bizonyítás

Belátjuk, hogy $\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\| = 0$ (ekkor tehát $A^*(w) - \bar{\lambda}w = 0$.)

$$\begin{aligned}\|A^*(w) - \bar{\lambda}w\|^2 &= \langle A^*(w) - \bar{\lambda}w, A^*(w) - \bar{\lambda}w \rangle = \\ &= \langle A^*(w), A^*(w) \rangle - \bar{\lambda} \langle A^*(w), w \rangle - \lambda \langle w, A^*(w) \rangle + \lambda \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.\end{aligned}$$

Az adjungált skaláris szorzattal való jellemzése miatt

$$\langle A^*(w), w \rangle = \langle w, A(w) \rangle = \langle w, \lambda w \rangle = \lambda \langle w, w \rangle \text{ és}$$

$$\langle w, A^*(w) \rangle = \langle A(w), w \rangle = \langle \lambda w, w \rangle = \bar{\lambda} \langle w, w \rangle.$$

Tudjuk, hogy $AA^* = A^*A$, ezért

$$\langle A^*(w), A^*(w) \rangle = \langle w, AA^*(w) \rangle = \langle w, A^*A(w) \rangle = \langle A(w), A(w) \rangle,$$

ami $\langle \lambda w, \lambda w \rangle = \bar{\lambda} \lambda \langle w, w \rangle$. Összevonva minden kiesik. $\square$

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.

Ha $AA^* = A^*A$,

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.

Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.
Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Bizonyítás

Jelölje U az A^* transzformáció $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátalterét.

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.
Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Bizonyítás

Jelölje U az A^* transzformáció $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátalterét.
A Lemma miatt $W \subseteq U$.

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.
Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Bizonyítás

Jelölje U az A^* transzformáció $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátalterét.
A Lemma miatt $W \subseteq U$. A lemmát A helyett A^* -ra

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.
Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Bizonyítás

Jelölje U az A^* transzformáció $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátalterét.
A Lemma miatt $W \subseteq U$. A lemmát A helyett A^* -ra
és λ helyett $\bar{\lambda}$ -ra alkalmazva kapjuk,

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.
Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Bizonyítás

Jelölje U az A^* transzformáció $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátalterét.
A Lemma miatt $W \subseteq U$. A lemmát A helyett A^* -ra
és λ helyett $\bar{\lambda}$ -ra alkalmazva kapjuk, hogy $U \subseteq W$. □

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.
Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Bizonyítás

Jelölje U az A^* transzformáció $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátalterét.
A Lemma miatt $W \subseteq U$. A lemmát A helyett A^* -ra
és λ helyett $\bar{\lambda}$ -ra alkalmazva kapjuk, hogy $U \subseteq W$. □

Házi feladat

Mutassuk meg, hogy ha A és B komplex fölötti lineáris transzformációk,

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.
Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Bizonyítás

Jelölje U az A^* transzformáció $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátalterét.
A Lemma miatt $W \subseteq U$. A lemmát A helyett A^* -ra
és λ helyett $\bar{\lambda}$ -ra alkalmazva kapjuk, hogy $U \subseteq W$. □

Házi feladat

Mutassuk meg, hogy ha A és B komplex fölötti lineáris
transzformációk, és $AB = BA$,

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.
Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Bizonyítás

Jelölje U az A^* transzformáció $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátalterét.
A Lemma miatt $W \subseteq U$. A lemmát A helyett A^* -ra
és λ helyett $\bar{\lambda}$ -ra alkalmazva kapjuk, hogy $U \subseteq W$. □

Házi feladat

Mutassuk meg, hogy ha A és B komplex fölötti lineáris
transzformációk, és $AB = BA$, akkor A minden sajátaltere
 B -invariáns,

Normális transzformációk sajátalterei

Következmény

Legyen W az A -nak a λ sajátértékhez tartozó sajátaltere.
Ha $AA^* = A^*A$, akkor W az A^* -nak a $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátaltere.

Bizonyítás

Jelölje U az A^* transzformáció $\bar{\lambda}$ -hoz tartozó sajátalterét.
A Lemma miatt $W \subseteq U$. A lemmát A helyett A^* -ra
és λ helyett $\bar{\lambda}$ -ra alkalmazva kapjuk, hogy $U \subseteq W$. □

Házi feladat

Mutassuk meg, hogy ha A és B komplex fölötti lineáris transzformációk, és $AB = BA$, akkor A minden sajátaltere B -invariáns, és ezért van közös sajátvektoruk.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltére A^* -nak is,

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltere A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők,

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle$$

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltere A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltere A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

Mivel $W \neq 0$, ezért $\dim(W^\perp) = \dim(V) - \dim(W)$

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltere A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

Mivel $W \neq 0$, ezért $\dim(W^\perp) = \dim(V) - \dim(W) < \dim(V)$.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltere A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

Mivel $W \neq 0$, ezért $\dim(W^\perp) = \dim(V) - \dim(W) < \dim(V)$.

Az indukciós feltevés miatt van $W^\perp$ -ban $b_{k+1}, \dots, b_n$ ONB,

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltere A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

Mivel $W \neq 0$, ezért $\dim(W^\perp) = \dim(V) - \dim(W) < \dim(V)$.

Az indukciós feltevés miatt van $W^\perp$ -ban $b_{k+1}, \dots, b_n$ ONB, mely A sajátvektoraiból áll.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

Mivel $W \neq 0$, ezért $\dim(W^\perp) = \dim(V) - \dim(W) < \dim(V)$.

Az indukciós feltevés miatt van $W^\perp$ -ban $b_{k+1}, \dots, b_n$ ONB, mely A sajátvektoraiból áll. Legyen $b_1, \dots, b_k$ ONB W -ben.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

Mivel $W \neq 0$, ezért $\dim(W^\perp) = \dim(V) - \dim(W) < \dim(V)$.

Az indukciós feltevés miatt van $W^\perp$ -ban $b_{k+1}, \dots, b_n$ ONB,

mely A sajátvektoraiból áll. Legyen $b_1, \dots, b_k$ ONB W -ben.

Ekkor $b_1, \dots, b_n$ ONB V -ben,

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

Mivel $W \neq 0$, ezért $\dim(W^\perp) = \dim(V) - \dim(W) < \dim(V)$.

Az indukciós feltevés miatt van $W^\perp$ -ban $b_{k+1}, \dots, b_n$ ONB,

mely A sajátvektoraiból áll. Legyen $b_1, \dots, b_k$ ONB W -ben.

Ekkor $b_1, \dots, b_n$ ONB V -ben, mert W ortogonális $W^\perp$ -re,

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

Mivel $W \neq 0$, ezért $\dim(W^\perp) = \dim(V) - \dim(W) < \dim(V)$.

Az indukciós feltevés miatt van $W^\perp$ -ban $b_{k+1}, \dots, b_n$ ONB,

mely A sajátvektoraiból áll. Legyen $b_1, \dots, b_k$ ONB W -ben.

Ekkor $b_1, \dots, b_n$ ONB V -ben, mert W ortogonális $W^\perp$ -re,

és $V = W \oplus W^\perp$.

A diagonalizálhatóság bizonyítása

Tegyük fel, hogy $AA^* = A^*A$.

Indukcióval bizonyítunk $\dim(V)$ szerint. 1-dimenzióban igaz.

Az algebra alaptétele miatt $\mathbb{C}$ -ben van λ sajátértéke A -nak.

Legyen W a hozzá tartozó sajátaltér (így $W \neq 0$).

Az előbbi Következmény miatt W sajátaltère A^* -nak is,

ezért W egyszerre A -invariáns és A^* -invariáns.

Emiatt $W^\perp$ A^* -invariáns és $(A^*)^* = A$ -invariáns.

A és A^* a $W^\perp$ altéren is adjungáltak és felcserélhetők, mert a

$$\langle w_1, A^*(w_2) \rangle = \langle A(w_1), w_2 \rangle \text{ és } A(A^*(w)) = A^*(A(w))$$

azonosságok a $W^\perp$ altér vektoraira is öröklődnek.

Mivel $W \neq 0$, ezért $\dim(W^\perp) = \dim(V) - \dim(W) < \dim(V)$.

Az indukciós feltevés miatt van $W^\perp$ -ban $b_{k+1}, \dots, b_n$ ONB,

mely A sajátvektoraiból áll. Legyen $b_1, \dots, b_k$ ONB W -ben.

Ekkor $b_1, \dots, b_n$ ONB V -ben, mert W ortogonális $W^\perp$ -re,

és $V = W \oplus W^\perp$. Ez a bázis A sajátvektoraiból áll. □

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Bizonyításvázlat

Legyen b_n nem nulla sajátvektora A^* -nak.

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Bizonyításvázlat

Legyen b_n nem nulla sajátvektora A^* -nak.
Ekkor a b_n által generált altér A^* -invariáns,

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Bizonyításvázlat

Legyen b_n nem nulla sajátvektora A^* -nak.
Ekkor a b_n által generált altér A^* -invariáns,
ezért a W ortogonális komplementer altere $(A^*)^* = A$ -invariáns.

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Bizonyításvázlat

Legyen b_n nem nulla sajátvektora A^* -nak.
Ekkor a b_n által generált altér A^* -invariáns,
ezért a W ortogonális komplementer altere $(A^*)^* = A$ -invariáns.
Az indukciós feltevés miatt W -ben van egy $b_1, \dots, b_{n-1}$ ONB,
amelyben az A (W -re vett megszorításának) mátrixa felső
háromszögmátrix.

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Bizonyításvázlat

Legyen b_n nem nulla sajátvektora A^* -nak.
Ekkor a b_n által generált altér A^* -invariáns,
ezért a W ortogonális komplementer altere $(A^*)^* = A$ -invariáns.
Az indukciós feltevés miatt W -ben van egy $b_1, \dots, b_{n-1}$ ONB,
amelyben az A (W -re vett megszorításának) mátrixa felső
háromszögmátrix. Ekkor $b_1, \dots, b_n$ ortonormált rendszer,

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Bizonyításvázlat

Legyen b_n nem nulla sajátvektora A^* -nak.
Ekkor a b_n által generált altér A^* -invariáns,
ezért a W ortogonális komplementere $(A^*)^* = A$ -invariáns.
Az indukciós feltevés miatt W -ben van egy $b_1, \dots, b_{n-1}$ ONB,
amelyben az A (W -re vett megszorításának) mátrixa felső
háromszögmátrix. Ekkor $b_1, \dots, b_n$ ortonormált rendszer,
ezért független,

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Bizonyításvázlat

Legyen b_n nem nulla sajátvektora A^* -nak.
Ekkor a b_n által generált altér A^* -invariáns,
ezért a W ortogonális komplementer altere $(A^*)^* = A$ -invariáns.
Az indukciós feltevés miatt W -ben van egy $b_1, \dots, b_{n-1}$ ONB,
amelyben az A (W -re vett megszorításának) mátrixa felső
háromszögmátrix. Ekkor $b_1, \dots, b_n$ ortonormált rendszer,
ezért független, így bázis V -ben.

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Bizonyításvázlat

Legyen b_n nem nulla sajátvektora A^* -nak.
Ekkor a b_n által generált altér A^* -invariáns,
ezért a W ortogonális komplementer altere $(A^*)^* = A$ -invariáns.
Az indukciós feltevés miatt W -ben van egy $b_1, \dots, b_{n-1}$ ONB,
amelyben az A (W -re vett megszorításának) mátrixa felső
háromszögmátrix. Ekkor $b_1, \dots, b_n$ ortonormált rendszer,
ezért független, így bázis V -ben. Normáljuk b_n -et.

Felső háromszögmátrix alak

Tétel (F8.5.15. Feladat)

Komplex fölött minden $A \in \text{Hom}(V)$ transzformáció mátrixa alkalmas **ortonormált** bázisban felső háromszögmátrix.

Bizonyításvázlat

Legyen b_n nem nulla sajátvektora A^* -nak.
Ekkor a b_n által generált altér A^* -invariáns,
ezért a W ortogonális komplementere $(A^*)^* = A$ -invariáns.
Az indukciós feltevés miatt W -ben van egy $b_1, \dots, b_{n-1}$ ONB,
amelyben az A (W -re vett megszorításának) mátrixa felső
háromszögmátrix. Ekkor $b_1, \dots, b_n$ ortonormált rendszer,
ezért független, így bázis V -ben. Normáljuk b_n -et.
HF: A kapott bázisban A mátrixa felső háromszögmátrix. □

A főtengetétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

A főtengetétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus,

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$,

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix,

A főtengetyítél bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

és így A -nak is van egy λ **valós** sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor,

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér,

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns,

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns, ezért $W^\perp$ $A^* = A$ -invariáns.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns, ezért $W^\perp$ $A^* = A$ -invariáns.

Ezért hasonló indukció működik,

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns, ezért $W^\perp$ $A^* = A$ -invariáns.

Ezért hasonló indukció működik, mint normális transzformációkra.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns, ezért $W^\perp$ $A^* = A$ -invariáns.

Ezért hasonló indukció működik, mint normális transzformációkra.

Megjegyzés: Mivel M normális, komplexben diagonalizálható.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak, és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns, ezért $W^\perp$ $A^* = A$ -invariáns.

Ezért hasonló indukció működik, mint normális transzformációkra.

Megjegyzés: Mivel M normális, komplexben diagonalizálható. Minden sajátérték valós,

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak, és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns, ezért $W^\perp$ $A^* = A$ -invariáns.

Ezért hasonló indukció működik, mint normális transzformációkra.

Megjegyzés: Mivel M normális, komplexben diagonalizálható. Minden sajátérték valós, ezért van hozzá valós sajátvektor is.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak, és így A -nak is van egy λ **valós** sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns, ezért $W^\perp$ $A^* = A$ -invariáns.

Ezért hasonló indukció működik, mint normális transzformációkra.

Megjegyzés: Mivel M normális, komplexben diagonalizálható.

Minden sajátérték valós, ezért van hozzá valós sajátvektor is.

Azt igazoltuk, hogy van „**elegendő**” **ortonormált valós** sajátvektor.

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak, és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns, ezért $W^\perp$ $A^* = A$ -invariáns.

Ezért hasonló indukció működik, mint normális transzformációkra.

Megjegyzés: Mivel M normális, komplexben diagonalizálható.

Minden sajátérték valós, ezért van hozzá valós sajátvektor is.

Azt igazoltuk, hogy van „legendő” ortonormált valós sajátvektor.

HF: $A = A^*$, $Av = \lambda v$, $Aw = \mu w$

A főtengetyétel bizonyítása

Már láttuk, hogy ha A diagonalizálható, akkor szimmetrikus.

Megfordítva: tegyük föl, hogy A szimmetrikus, azaz $A^* = A$.

Legyen b ONB és $M = [A]_b$, ekkor M szimmetrikus mátrix.

Mivel M valós mátrix, ezért önadjungált. Bizonyítottuk korábban, hogy ilyenkor a komplex sajátértékek mind valósak.

Tehát M karakterisztikus polinomjának gyökei valósak,

és így A -nak is van egy λ valós sajátértéke.

Ha v ehhez tartozó sajátvektor, és W az általa generált altér, akkor W A -invariáns, ezért $W^\perp$ $A^* = A$ -invariáns.

Ezért hasonló indukció működik, mint normális transzformációkra.

Megjegyzés: Mivel M normális, komplexben diagonalizálható.

Minden sajátérték valós, ezért van hozzá valós sajátvektor is.

Azt igazoltuk, hogy van „legendő” ortonormált valós sajátvektor.

HF: $A = A^*$, $Av = \lambda v$, $Aw = \mu w \implies \lambda = \mu$ vagy $v \perp w$.

A főtengetétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetételnek?

A főtengelytétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengelytételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A főtengetytétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetytételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.
A két tengely a két koordinátatengely,

A főtengetytétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetytételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.
A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A főtengelytétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengelytételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

A főtengetétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

Legyen $v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix}$

A főtengetétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix},$$

A főtengetytétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetytételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}, \text{ ekkor } Mv = \begin{bmatrix} x \\ 2y \\ -1 \end{bmatrix},$$

A főtengetétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}, \text{ ekkor } Mv = \begin{bmatrix} x \\ 2y \\ -1 \end{bmatrix},$$

és így $0 = x^2 + 2y^2 - 1 = \langle v, Mv \rangle$.

A főtengetytétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetytételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}, \text{ ekkor } Mv = \begin{bmatrix} x \\ 2y \\ -1 \end{bmatrix},$$

és így $0 = x^2 + 2y^2 - 1 = \langle v, Mv \rangle$.

A két tengelyirány éppen M két sajátvektorának felel meg.

A főtengetytétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetytételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}, \text{ ekkor } Mv = \begin{bmatrix} x \\ 2y \\ -1 \end{bmatrix},$$

és így $0 = x^2 + 2y^2 - 1 = \langle v, Mv \rangle$.

A két tengelyirány éppen M két sajátvektorának felel meg.

Hasonlóan felírhatunk minden **másodfokú** síkgörbét,

A főtengetytétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetytételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}, \text{ ekkor } Mv = \begin{bmatrix} x \\ 2y \\ -1 \end{bmatrix},$$

és így $0 = x^2 + 2y^2 - 1 = \langle v, Mv \rangle$.

A két tengelyirány éppen M két sajátvektorának felel meg.

Hasonlóan felírhatunk minden **másodfokú** síkgörbét,

és a tengelyeket a mátrix sajátvektoraiként kapjuk.

A főtengetyítétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetyítételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}, \text{ ekkor } Mv = \begin{bmatrix} x \\ 2y \\ -1 \end{bmatrix},$$

és így $0 = x^2 + 2y^2 - 1 = \langle v, Mv \rangle$.

A két tengelyirány éppen M két sajátvektorának felel meg.

Hasonlóan felírhatunk minden **másodfokú** síkgörbét,

és a tengelyeket a mátrix sajátvektoraiként kapjuk.

Merőlegesek, mert a mátrixot szimmetrikusnak választhatjuk!

A főtengetyítel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetyítelnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}, \text{ ekkor } Mv = \begin{bmatrix} x \\ 2y \\ -1 \end{bmatrix},$$

és így $0 = x^2 + 2y^2 - 1 = \langle v, Mv \rangle$.

A két tengelyirány éppen M két sajátvektorának felel meg.

Hasonlóan felírhatunk minden **másodfokú** síkgörbét,

és a tengelyeket a mátrix sajátvektoraiként kapjuk.

Merőlegesek, mert a mátrixot szimmetrikusnak választhatjuk!

Jobb az $x^2 + 2y^2 = z^2$ egyenletet nézni:

A főtengetyítel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetyítelnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}, \text{ ekkor } Mv = \begin{bmatrix} x \\ 2y \\ -1 \end{bmatrix},$$

és így $0 = x^2 + 2y^2 - 1 = \langle v, Mv \rangle$.

A két tengelyirány éppen M két sajátvektorának felel meg.

Hasonlóan felírhatunk minden **másodfokú** síkgörbét,

és a tengelyeket a mátrix sajátvektoraiként kapjuk.

Merőlegesek, mert a mátrixot szimmetrikusnak választhatjuk!

Jobb az $x^2 + 2y^2 = z^2$ egyenletet nézni: ez egy **kúp**.

A főtengetytétel elnevezés magyarázata

Miért nevezzük az előbbi eredményt főtengetytételnek?

Tekintsük az $x^2 + 2y^2 = 1$ egyenletű **ellipszist** a síkon.

A két tengely a két koordinátatengely, így **merőlegesek**.

A fenti egyenletet átírhatjuk skaláris szorzat segítségével.

$$\text{Legyen } v = \begin{bmatrix} x \\ y \\ 1 \end{bmatrix} \text{ és } M = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}, \text{ ekkor } Mv = \begin{bmatrix} x \\ 2y \\ -1 \end{bmatrix},$$

és így $0 = x^2 + 2y^2 - 1 = \langle v, Mv \rangle$.

A két tengelyirány éppen M két sajátvektorának felel meg.

Hasonlóan felírhatunk minden **másodfokú** síkgörbét,

és a tengelyeket a mátrix sajátvektoraiként kapjuk.

Merőlegesek, mert a mátrixot szimmetrikusnak választhatjuk!

Jobb az $x^2 + 2y^2 = z^2$ egyenletet nézni: ez egy **kúp**.

Az ellipszist ebből a $z = 1$ sík metszi ki.

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény.

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist,

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist, az ebben felírt mátrix főátlójában szereplő pozitív, nulla és negatív elemek száma

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist, az ebben felírt mátrix főátlójában szereplő pozitív, nulla és negatív elemek száma csak B -től függ,

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist, az ebben felírt mátrix főátlójában szereplő pozitív, nulla és negatív elemek száma csak B -től függ, a bázistól nem.

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist, az ebben felírt mátrix főátlójában szereplő pozitív, nulla és negatív elemek száma csak B -től függ, a bázistól nem.

Bizonyítás

Elég belátni, hogy a pozitív elemek száma nem függ a bázistól.

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist, az ebben felírt mátrix főátlójában szereplő pozitív, nulla és negatív elemek száma csak B -től függ, a bázistól nem.

Bizonyítás

Elég belátni, hogy a pozitív elemek száma nem függ a bázistól. Ezt ugyanis $-B$ -re alkalmazva kapjuk,

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist, az ebben felírt mátrix főátlójában szereplő pozitív, nulla és negatív elemek száma csak B -től függ, a bázistól nem.

Bizonyítás

Elég belátni, hogy a pozitív elemek száma nem függ a bázistól. Ezt ugyanis $-B$ -re alkalmazva kapjuk, hogy a negatív elemek száma sem függ a bázistól.

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist, az ebben felírt mátrix főátlójában szereplő pozitív, nulla és negatív elemek száma csak B -től függ, a bázistól nem.

Bizonyítás

Elég belátni, hogy a pozitív elemek száma nem függ a bázistól. Ezt ugyanis $-B$ -re alkalmazva kapjuk, hogy a negatív elemek száma sem függ a bázistól. A nullák számát a főátlóban pedig úgy kapjuk,

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist, az ebben felírt mátrix főátlójában szereplő pozitív, nulla és negatív elemek száma csak B -től függ, a bázistól nem.

Bizonyítás

Elég belátni, hogy a pozitív elemek száma nem függ a bázistól. Ezt ugyanis $-B$ -re alkalmazva kapjuk, hogy a negatív elemek száma sem függ a bázistól. A nullák számát a főátlóban pedig úgy kapjuk, hogy a pozitív és a negatív elemek számát kivonjuk a tér dimenziójából,

A tehetetlenségi tétel*

F7.2.6. Sylvester tehetetlenségi tétele

Legyen B valósban szimmetrikus, komplexben Hermite-féle bilineáris függvény. Bárhogy veszünk egy B -ortogonális bázist, az ebben felírt mátrix főátlójában szereplő pozitív, nulla és negatív elemek száma csak B -től függ, a bázistól nem.

Bizonyítás

Elég belátni, hogy a pozitív elemek száma nem függ a bázistól. Ezt ugyanis $-B$ -re alkalmazva kapjuk, hogy a negatív elemek száma sem függ a bázistól. A nullák számát a főátlóban pedig úgy kapjuk, hogy a pozitív és a negatív elemek számát kivonjuk a tér dimenziójából, tehát akkor a nullák száma sem függ a bázistól.

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független,

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer.

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re.

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).
Legyen $v = \sum x_i v_i$

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).
Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$,

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).
Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$, ekkor $v = -w$.

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).
Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$, ekkor $v = -w$. Innen

$$B(v, v) = \sum B(v_i, v_i) |x_i|^2 \geq 0$$

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).
Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$, ekkor $v = -w$. Innen

$$B(v, v) = \sum B(v_i, v_i) |x_i|^2 \geq 0$$

$$B(w, w) = \sum B(w_j, w_j) |y_j|^2 \leq 0.$$

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok). Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$, ekkor $v = -w$. Innen

$$B(v, v) = \sum B(v_i, v_i) |x_i|^2 \geq 0$$

$$B(w, w) = \sum B(w_j, w_j) |y_j|^2 \leq 0.$$

De $B(v, v) = B(-w, -w) = B(w, w)$,

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).

Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$, ekkor $v = -w$. Innen

$$B(v, v) = \sum B(v_i, v_i) |x_i|^2 \geq 0$$

$$B(w, w) = \sum B(w_j, w_j) |y_j|^2 \leq 0.$$

De $B(v, v) = B(-w, -w) = B(w, w)$, így mindkét összeg nulla.

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).

Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$, ekkor $v = -w$. Innen

$$B(v, v) = \sum B(v_i, v_i) |x_i|^2 \geq 0$$

$$B(w, w) = \sum B(w_j, w_j) |y_j|^2 \leq 0.$$

De $B(v, v) = B(-w, -w) = B(w, w)$, így mindkét összeg nulla.

Mivel $B(v_i, v_i) > 0$,

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).

Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$, ekkor $v = -w$. Innen

$$B(v, v) = \sum B(v_i, v_i) |x_i|^2 \geq 0$$

$$B(w, w) = \sum B(w_j, w_j) |y_j|^2 \leq 0.$$

De $B(v, v) = B(-w, -w) = B(w, w)$, így mindkét összeg nulla.

Mivel $B(v_i, v_i) > 0$, ez csak úgy lehet, ha $x_1 = \dots = x_k = 0$.

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).

Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$, ekkor $v = -w$. Innen

$$B(v, v) = \sum B(v_i, v_i) |x_i|^2 \geq 0$$

$$B(w, w) = \sum B(w_j, w_j) |y_j|^2 \leq 0.$$

De $B(v, v) = B(-w, -w) = B(w, w)$, így mindkét összeg nulla.

Mivel $B(v_i, v_i) > 0$, ez csak úgy lehet, ha $x_1 = \dots = x_k = 0$.

Ezért $\sum y_j w_j = 0$,

Lemma a tehetetlenségi tételhez*

Lemma

Legyen $v_1, \dots, v_k$ és $w_1, \dots, w_\ell$ két független, B -ortogonális vektorrendszer. Tegyük föl, hogy $B(v_i, v_i) > 0$ és $B(w_j, w_j) \leq 0$ minden i, j -re. Ekkor ezek a vektorok együtt is függetlenek.

Bizonyítás

Tegyük föl, hogy $\sum x_i v_i + \sum y_j w_j = 0$ (ahol x_i, y_j skalárok).

Legyen $v = \sum x_i v_i$ és $w = \sum y_j w_j$, ekkor $v = -w$. Innen

$$B(v, v) = \sum B(v_i, v_i) |x_i|^2 \geq 0$$

$$B(w, w) = \sum B(w_j, w_j) |y_j|^2 \leq 0.$$

De $B(v, v) = B(-w, -w) = B(w, w)$, így mindkét összeg nulla.

Mivel $B(v_i, v_i) > 0$, ez csak úgy lehet, ha $x_1 = \dots = x_k = 0$.

Ezért $\sum y_j w_j = 0$, így a függetlenség miatt minden $y_j = 0$. □

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$,

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát.

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok,

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok, melyekre $B(v_i, v_i) > 0$

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok, melyekre $B(v_i, v_i) > 0$ (ezek száma tehát k_1),

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok, melyekre $B(v_i, v_i) > 0$ (ezek száma tehát k_1),

továbbá $w_1, \dots, w_{n-k_2}$ a második bázisból azok a vektorok,

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok, melyekre $B(v_i, v_i) > 0$ (ezek száma tehát k_1),

továbbá $w_1, \dots, w_{n-k_2}$ a második bázisból azok a vektorok, melyekre $B(w_j, w_j) \leq 0$

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok, melyekre $B(v_i, v_i) > 0$ (ezek száma tehát k_1),

továbbá $w_1, \dots, w_{n-k_2}$ a második bázisból azok a vektorok, melyekre $B(w_j, w_j) \leq 0$ (ezek száma $n - k_2$).

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok, melyekre $B(v_i, v_i) > 0$ (ezek száma tehát k_1),

továbbá $w_1, \dots, w_{n-k_2}$ a második bázisból azok a vektorok, melyekre $B(w_j, w_j) \leq 0$ (ezek száma $n - k_2$).

A lemma miatt ezek együtt is függetlenek,

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok, melyekre $B(v_i, v_i) > 0$ (ezek száma tehát k_1),

továbbá $w_1, \dots, w_{n-k_2}$ a második bázisból azok a vektorok, melyekre $B(w_j, w_j) \leq 0$ (ezek száma $n - k_2$).

A lemma miatt ezek együtt is függetlenek, így

$$k_1 + (n - k_2) \leq \dim(V) = n,$$

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok, melyekre $B(v_i, v_i) > 0$ (ezek száma tehát k_1),

továbbá $w_1, \dots, w_{n-k_2}$ a második bázisból azok a vektorok, melyekre $B(w_j, w_j) \leq 0$ (ezek száma $n - k_2$).

A lemma miatt ezek együtt is függetlenek, így

$k_1 + (n - k_2) \leq \dim(V) = n$, ahonnan $k_1 \leq k_2$.

A tehetetlenségi tétel bizonyítása*

Tegyük föl, hogy adott két B -ortogonális bázis.

Legyen $n = \dim(V)$, továbbá M_1 és M_2 a B mátrixa az első, illetve a második bázisban.

Jelölje k_1 , illetve k_2 rendre az M_1 , illetve M_2 főátlójában a pozitív elemek számát. Be kell látni, hogy $k_1 = k_2$.

Az M_i főátlójában nyilván $n - k_i$ nempozitív elem van.

Legyenek $v_1, \dots, v_{k_1}$ az első bázisból azok a vektorok, melyekre $B(v_i, v_i) > 0$ (ezek száma tehát k_1),

továbbá $w_1, \dots, w_{n-k_2}$ a második bázisból azok a vektorok, melyekre $B(w_j, w_j) \leq 0$ (ezek száma $n - k_2$).

A lemma miatt ezek együtt is függetlenek, így

$k_1 + (n - k_2) \leq \dim(V) = n$, ahonnan $k_1 \leq k_2$.

A két bázist megcserélve $k_2 \leq k_1$.

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi.

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységsgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi. Valóban:

Létezik olyan b ONB V -ben, és olyan d ONB W -ben, hogy a $D = [A]_{d/b}$ mátrix diagonális (de nem feltétlenül négyzetes).

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi. Valóban:

Létezik olyan b ONB V -ben, és olyan d ONB W -ben, hogy a $D = [A]_{d/b}$ mátrix diagonális (de nem feltétlenül négyzetes).

A D főátlójában szereplő számok A szinguláris értékei,

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi. Valóban:

Létezik olyan b ONB V -ben, és olyan d ONB W -ben, hogy a $D = [A]_{d/b}$ mátrix diagonális (de nem feltétlenül négyzetes).

A D főátlójában szereplő számok A **szinguláris értékei**, ezek komplex terek esetén is nemnegatív valós számok.

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi. Valóban:

Létezik olyan b ONB V -ben, és olyan d ONB W -ben, hogy a $D = [A]_{d/b}$ mátrix diagonális (de nem feltétlenül négyzetes).

A D főátlójában szereplő számok A **szinguláris értékei**, ezek komplex terek esetén is nemnegatív valós számok. A pozitív szinguláris értékek az E féltengelyeinek hosszai.

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységsgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi. Valóban:

Létezik olyan b ONB V -ben, és olyan d ONB W -ben, hogy a $D = [A]_{d/b}$ mátrix diagonális (de nem feltétlenül négyzetes).

A D főátlójában szereplő számok A szinguláris értékei, ezek komplex terek esetén is nemnegatív valós számok. A pozitív szinguláris értékek az E féltengelyeinek hosszai. Mátrixosan:

Legyen M komplex elemű mátrix. Ekkor léteznek olyan R és S unitér mátrixok, hogy $A = SDR^*$, ahol D diagonális mátrix.

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységsgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi. Valóban:

Létezik olyan b ONB V -ben, és olyan d ONB W -ben, hogy a $D = [A]_{d/b}$ mátrix diagonális (de nem feltétlenül négyzetes).

A D főátlójában szereplő számok A szinguláris értékei, ezek komplex terek esetén is nemnegatív valós számok. A pozitív szinguláris értékek az E féltengelyeinek hosszai. Mátrixosan:

Legyen M komplex elemű mátrix. Ekkor léteznek olyan R és S unitér mátrixok, hogy $A = SDR^*$, ahol D diagonális mátrix. Ha M valós, akkor R és S is választható valós, ortogonális mátrixnak.

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi. Valóban:

Létezik olyan b ONB V -ben, és olyan d ONB W -ben, hogy a $D = [A]_{d/b}$ mátrix diagonális (de nem feltétlenül négyzetes).

A D főátlójában szereplő számok A **szinguláris értékei**, ezek komplex terek esetén is nemnegatív valós számok. A pozitív szinguláris értékek az E féltengelyeinek hosszai. Mátrixosan:

Legyen M komplex elemű mátrix. Ekkor léteznek olyan R és S unitér mátrixok, hogy $A = SDR^*$, ahol D diagonális mátrix. Ha M valós, akkor R és S is választható valós, ortogonális mátrixnak.

Az S mátrix oszlopai bal-, az R oszlopai jobb **szinguláris vektorai** M -nek.

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységsgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi. Valóban:

Létezik olyan b ONB V -ben, és olyan d ONB W -ben, hogy a $D = [A]_{d/b}$ mátrix diagonális (de nem feltétlenül négyzetes).

A D főátlójában szereplő számok A **szinguláris értékei**, ezek komplex terek esetén is nemnegatív valós számok. A pozitív szinguláris értékek az E féltengelyeinek hosszai. Mátrixosan:

Legyen M komplex elemű mátrix. Ekkor léteznek olyan R és S unitér mátrixok, hogy $A = SDR^*$, ahol D diagonális mátrix. Ha M valós, akkor R és S is választható valós, ortogonális mátrixnak.

Az S mátrix oszlopai bal-, az R oszlopai jobb **szinguláris vektorai** M -nek. Ezek MM^* , illetve M^*M sajátvektorai,

Szingulárisérték-felbontás*

Legyenek V és W euklideszi terek és $A \in \text{Hom}(V, W)$. Ekkor V egységgömbjét A a W tér egy E ellipszoidjára képi. Valóban:

Létezik olyan b ONB V -ben, és olyan d ONB W -ben, hogy a $D = [A]_{d/b}$ mátrix diagonális (de nem feltétlenül négyzetes).

A D főátlójában szereplő számok A **szinguláris értékei**, ezek komplex terek esetén is nemnegatív valós számok. A pozitív szinguláris értékek az E féltengelyeinek hosszai. Mátrixosan:

Legyen M komplex elemű mátrix. Ekkor léteznek olyan R és S unitér mátrixok, hogy $A = SDR^*$, ahol D diagonális mátrix. Ha M valós, akkor R és S is választható valós, ortogonális mátrixnak.

Az S mátrix oszlopai bal-, az R oszlopai jobb **szinguláris vektorai** M -nek. Ezek MM^* , illetve M^*M sajátvektorai, a szinguláris értékek pedig a megfelelő sajátértékek négyzetgyökei.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér.
Invariáns altér.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér.
Invariáns altér. Szinguláris érték és vektor*.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér.
Invariáns altér. Szinguláris érték és vektor*.

Tételek

A direkt összeg jellemzése a felírás egyértelműségével.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér.
Invariáns altér. Szinguláris érték és vektor*.

Tételek

A direkt összeg jellemzése a felírás egyértelműségével. A direkt összeg bázisa és dimenziója.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér. Invariáns altér. Szinguláris érték és vektor*.

Tételek

A direkt összeg jellemzése a felírás egyértelműségével. A direkt összeg bázisa és dimenziója. Direkt és ortogonális kiegészítő altér létezése.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér. Invariáns altér. Szinguláris érték és vektor*.

Tételek

A direkt összeg jellemzése a felírás egyértelműségével. A direkt összeg bázisa és dimenziója. Direkt és ortogonális kiegészítő altér létezése. Invariáns alterek és mátrixok blokkfelbontása.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér.
Invariáns altér. Szinguláris érték és vektor*.

Tételek

A direkt összeg jellemzése a felírás egyértelműségével. A direkt összeg bázisa és dimenziója. Direkt és ortogonális kiegészítő altér létezése. Invariáns alterek és mátrixok blokkfelbontása.
Ha W A -invariáns, akkor $W^\perp$ A^* -invariáns.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér.
Invariáns altér. Szinguláris érték és vektor*.

Tételek

A direkt összeg jellemzése a felírás egyértelműségével. A direkt összeg bázisa és dimenziója. Direkt és ortogonális kiegészítő altér létezése. Invariáns alterek és mátrixok blokkfelbontása.

Ha W A -invariáns, akkor $W^\perp$ A^* -invariáns.

Normális transzformáció sajátalterei.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér.
Invariáns altér. Szinguláris érték és vektor*.

Tételek

A direkt összeg jellemzése a felírás egyértelműségével. A direkt összeg bázisa és dimenziója. Direkt és ortogonális kiegészítő altér létezése. Invariáns alterek és mátrixok blokkfelbontása.

Ha W A -invariáns, akkor $W^\perp$ A^* -invariáns.

Normális transzformáció sajátalterei.

Szingulárisérték-felbontási tétel*.

A 9. előadáshoz tartozó vizsgaanyag

Fogalmak

Alterek direkt összege. Direkt és ortogonális kiegészítő altér.
Invariáns altér. Szinguláris érték és vektor*.

Tételek

A direkt összeg jellemzése a felírás egyértelműségével. A direkt összeg bázisa és dimenziója. Direkt és ortogonális kiegészítő altér létezése. Invariáns alterek és mátrixok blokkfelbontása.

Ha W A -invariáns, akkor $W^\perp$ A^* -invariáns.

Normális transzformáció sajátalterei.

Szingulárisérték-felbontási tétel*.

Irodalom a szingulárisérték-felbontáshoz:

<https://algebra.elte.hu/wp-content/uploads/2024/02/szingularis4.pdf>